

BESÖKSPROTOKOLL

SVENSKA RIDSPORT
FÖRBUNDET

UNGDON | UTBILDNING

TÄVLING

BESÖK VID

Klubb

/

BESÖKSPROTOKOLL

Protokoll upprättat i samband med besök vid _____
_____ som samarbetar med/drivs av _____
_____ belägen inom _____ kommun och
_____ distrikt av Svenska Ridsportförbundet.

Besöket gjordes den _____ / _____ 20__ kl _____

Klubben informerades om besöket _____ / _____ 20__ / Ej informerad i förväg.

Uppgiftsformulär avseende hästmateriel etc (sid 9-11 i protokollet) utsänt i förväg/ej utsänt.

Ridskolans/stallets

_____ adress

_____ postnr _____ postadress

_____ tel (inkl riktnr)

Ridklubben

_____ c/o _____

_____ adress

_____ postnr _____ postadress

_____ tel (inkl riktnr)

Tillstånd enl § 16

finnes

ja

nej

om ja, tillståndet utfärdat på: Namn: _____

utbildning/behörighet _____

Besöket föranlett av

rutin inom distriktet

anslutning av ridklubb

annan anledning, exempelvis anmälan

Vid besöket närvarade:

Länsveterinär/Veterinär: _____

Från Miljö- och Hälsoskyddsnämnd _____

Från Fritidförvaltning _____

Från distriktsförbundet _____

Från ridskolan/stallet _____

Från ridklubben _____

Stallföreståndare/ridskolechef _____

Uppgifter om förening och verksamhet

Överensstämmer föreningens stadgar med förbundets typstadgar?

JA NEJ

Föreningen har totalt _____ st medlemmar varav _____ st är under 18 år.

Ridverksamhetens art (t ex ridskola, privatryttares gemensamma träning och utbildning):

Ägandeförhållanden/driftsform

Ev anläggning ägs av _____

Ridskole-/stallrörelse ägs av _____

Ridskola/stall drivs av _____

Eventuellt ges här en mer utförlig beskrivning av ägandeformen för verksamheten

I vilken utsträckning förekommer uthyrningsverksamhet (dvs där envar ryttare oavsett ålder får mot erlaggnade av avgift disponera häst och rida inomhus eller utomhus utan ridinstruktör eller ledare)?

Antal lektionstimmar/vecka _____ vilka leds av:

antal lektioner _____ Namn _____ utbildning _____

antal lektioner _____ Namn _____ utbildning _____

antal lektioner _____ Namn _____ utbildning _____

Verksamheten bedrivs i huvudsak med ridhästar/ponnyer

Lektionshästverksamhet bedrivs i huvudsak med ridhästar/ponnyer

Beträffande ridskola: Lektionspriser

Senior _____ kr/ _____ min	Termin motsv. _____ kr
Junior _____ kr/ _____ min	_____ kr
Barn _____ kr/ _____ min	

JA NEJ

Förekommer ridning med handikappade inom verksamheten?

Antal timmar vecka _____

Personal

Antal: Summa: _____ Heltid _____ Halvtid _____ Deltid _____

Föreståndare/ansvarig ridskolechef

Namn _____ Född år _____

Antal tjänstgöringstimmar/vecka _____ Därav instruktörstjänst _____

Utbildning/kurser _____

Ridinstruktör/ridledare

Namn _____ Född år _____

Antal tjänstgöringstimmar/vecka _____ Därav instruktörstjänst _____

Utbildning/kurser _____

Namn _____ Född år _____

Antal tjänstgöringstimmar/vecka _____ Därav instruktörstjänst _____

Utbildning/kurser _____

Namn _____ Född år _____

Antal tjänstgöringstimmar/vecka _____ Därav instruktörstjänst _____

Utbildning/kurser _____

Namn _____ Född år _____

Antal tjänstgöringstimmar/vecka _____ Därav instruktörstjänst _____

Utbildning/kurser _____

Övrig personal

Namn _____ Född år _____

Antal tjänstgöringstimmar/vecka _____ arbetsuppgift _____

Namn _____ Född år _____

Antal tjänstgöringstimmar/vecka _____ arbetsuppgift _____

Finns vid anläggningen:

JA NEJ

Personalrum

Omklädningsrum

Klubbrum

Toaletter

Yttre miljö

Är yttre miljö (ordning, städning, parkeringsplatser, mm) tillfredsställande ordnad?

Finns staket av tillräcklig dimension?

Är hagar, rastgårdar tillfredsställande?

Stall - sadelkammare

Stall

(Bifoga gärna enkel skiss över stallets planlösning med markeringar för bl a boxar, spiltor, fönster, armaturer, lufttrumma.)

Stallet är ursprungligen uppfört för hästar kor _____

Stall avd A

Spiltor antal _____ längd _____ bredd _____

antal _____ längd _____ bredd _____

antal _____ längd _____ bredd _____

Boxar antal _____ längd _____ bredd _____

antal _____ längd _____ bredd _____

antal _____ längd _____ bredd _____

Takhöjd _____

Lägsta höjd på dörrar genom vilka hästar skall passera _____

Bredd på dörrar genom vilka hästar skall passera _____

Stallgångens bredd dubbelrad spiltor _____

spiltor - vägg _____

spiltor - boxrad _____

boxrad - vägg _____

gång för passage med häst utan uppstallade hästar _____

JA NEJ

Antal armaturer _____

Är belysningen i stallet tillfredsställande?

Är fönster försedda med galler enl gällande bestämmelser?

Är stallgången utförd i halkfritt material?

Synes vid en allmän översyn av stallavdelningen ovanstående mått vara tillfredsställande?

anm _____

Stall avd B

Spiltor antal _____ längd _____ bredd _____

 antal _____ längd _____ bredd _____

 antal _____ längd _____ bredd _____

Boxar antal _____ längd _____ bredd _____

 antal _____ längd _____ bredd _____

 antal _____ längd _____ bredd _____

Takhöjd _____

Lägsta höjd på dörrar genom vilka hästar skall passera _____

Bredd på dörrar genom vilka hästar skall passera _____

Stallgångens bredd dubbelrad spiltor _____

 spiltor - vägg _____

 spiltor - boxrad _____

 boxrad - vägg _____

gång för passage med häst utan uppstallade hästar _____

JA NEJ

Antal armaturer _____

Är belysningen i stallet tillfredsställande?

Är fönster försedda med galler enl gällande bestämmelser?

Är stallgången utförd i halkfritt material?

Synes vid en allmän översyn av stallavdelningen ovanstående mått vara tillfredsställande?

anm _____

Stall avd C

Spiltor antal _____ längd _____ bredd _____

 antal _____ längd _____ bredd _____

 antal _____ längd _____ bredd _____

Boxar antal _____ längd _____ bredd _____

 antal _____ längd _____ bredd _____

 antal _____ längd _____ bredd _____

Takhöjd _____

Lägsta höjd på dörrar genom vilka hästar skall passera _____

Bredd på dörrar genom vilka hästar skall passera _____

Stallgångens bredd dubbelrad spiltor _____

 spiltor - vägg _____

 spiltor - boxrad _____

 boxrad - vägg _____

gång för passage med häst utan uppstallade hästar _____

JA NEJ

Antal armaturer _____

Är belysningen i stallet tillfredsställande?

Är fönster försedda med galler enl gällande bestämmelser?

Är stallgången utförd i halkfritt material?

Synes vid en allmän översyn av stallavdelningen ovanstående mått vara tillfredsställande?

anm _____

UTRYMME I BOXAR*Minimimått enligt myndigheters bestämmelser.*

4 kvm	A-ponny	-		107 cm
5 kvm	B-ponny	107,1	-	130 cm
6 kvm	C-ponny	130,1	-	140 cm
7 kvm	D-ponny	140,1	-	148 cm
8 kvm	liten häst	149	-	160 cm
9 kvm	stor häst	160,1	-	170 cm

Om hästens mankhöjd överstiger 170 cm får de fram minsta boxyta genom att ta 1,8 gånger mankhöjden upphöjt till 2 (dvs gånger sig självt). Ex: en häst med en mankhöjd på 174 cm skall ha en box på minst - $1,8 \times 1,74 \times 2 = 3,13 \times 3,13 = 9,8$ kvm.

Takhöjden i stall skall enligt de nya bestämmelserna nu vara minst 1,5 gånger mankhöjden, dock lägst 2,20 m.

Boxväggar - mellan vägg och tak skall det vara mindre än 15 cm eller mer än 45 cm. Mellan golv och vägg skall det vara mindre än 3,5 cm.

UTRYMME I SPILTOR*Minimimått enligt förbundets rekommendationer.*

	Spiltlängd längd, m	Spiltskilje- väggens höjd (exkl galler), m	Spiltbredd	Takhöjd, m
Ponny	2,25	mankhöjd	mankhöjd + 0,1m	2,2
Liten häst	2,50	1,5	"- + 10 %	2,2
Normalstor häst	2,75	1,5	"-	2,5
Stor häst	3,00	1,5	"-	2,5

UTRYMME I ENSAMBOXAR*Minimimått enligt förbundets rekommendationer*

	Boxarea, m ²	Fölnings- och sjukbox		Takhöjd, m
		Boxarea, m ²	Kortaste sidan, m	
Ponny	7	9	2,0	2,2
Liten häst	8	10	2,5	2,2
Normalstor häst	9	12	3,0	2,5
Stor häst	11	15	3,5	2,5

STALLGÅNGAR <i>Förbundets rekommendation, krav vid nybyggnad.</i>	
<i>Mellan två spiltrader</i>	<i>3,0 m</i>
<i>-"- två spiltrader i ridskolestall</i>	<i>3,5 m</i>
<i>-"- två boxrader</i>	<i>2,5 m</i>
<i>-"- två boxrader i ridskolestall</i>	<i>3,0 m</i>
<i>-"- spilt och boxrad</i>	<i>3,0 m</i>
<i>-"- spiltrad och vägg</i>	<i>3,0 m</i>

JA NEJ

1. Förefaller dörrar etc vara lämpligt uppsatta samt gå åt rätt håll?
2. Går boxdörrar i stängt läge, box och spiltväggar tillräckligt nära golvet?
Avståndet skall vara mindre än 35 mm.

<i>DÖRRAR (Förbundets rekommendation)</i>		
	<i>Fri bredd, m</i>	<i>Höjd, m</i>
<i>Boxdörrar</i>	<i>1,20</i>	<i>-</i>
<i>Stalldörrar</i>	<i>1,20</i>	<i>2,20</i>

3. Överstiger spiltornas bredd uppstallade hästars mankhöjd med 10 cm eller mer?
Om ej, hur många hästar står i smalare spiltor? _____st
Hur många hästar totalt står uppstallade i spilta? _____st
6. Överstiger boxväggarnas längd uppstallad hästs längd med 20 cm eller mer?
7. Om ej, uppfyller "boxen" kraven för en spilta till uppstallad häst vad avser längd och bredd?
8. Har spilt- och boxmellanväggar en tillfredsställande höjd? _____cm
Spilmellanvägg 150 cm över ströbädd.
9. Har spiltorna tillfredsställande längd? (Rekommendation för stor häst 270-290 cm)

BOXVÄGGAR OCH SPILTSKILJEVÄGGAR <i>(Förbundets och myndigheters krav)</i>	
<i>Öppning i stående galler</i>	<i>< 70 mm</i>
<i>Avstånd mellan vägg och tak</i>	<i>< 150 mm eller > 450 mm</i>
<i>Avstånd mellan vägg och golv</i>	<i>< 35 mm</i>

10. Är hästarna på tillfredsställande sätt förhindrade att nå varandra, över eventuellt foderbord?
11. Försvårar spiltans mått för uppstallade hästar att vända sig och ev trassla in sig i grimskافتet?

12. Är stallinredningen utförd i material av tillräcklig dimension?
13. Är golv i boxar och spiltor hela?
14. Är, då galler skiljer hästarna åt, detta helt och av tillräckligt hållbart material?

ANMÄRKNINGAR - FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR

Punkt (punkt markerad med * behöver ej föranleda kommentar)

	JA	NEJ
15. Är avstånden mellan ribborna i uppsatta galler tillfredsställande ut säkerhetssynpunkt?
Avstånd mellan ribborna ca _____ cm. (Rekommendation max 70 mm)	☐	☐
16. Är elledningar och vattenrör-/slangar på ett tillfredsställande sätt skyddade från bitskador?	☐	☐
17. Finns lämpligt placerade foderkrubbor av godtagbar konstruktion?	☐	☐
18. Finns saltsten/mineralsten hos flertalet hästar?
(Obs tom slickstenshållare)	☐	☐
19. Har varje häst tillgång till lämpligt placerad automatisk vattenkopp?
Vattenkoppens minutlitterflöde _____	☐	☐
20. Om ej, har hästarna kontinuerlig tillgång till vatten?
Hur är vattenfrågan löst?
Hästarna vattnas _____ ggr/dag.	☐	☐
21. Är uppbindningen av spilthästarna löst på ett tillfredsställande sätt?
(Ring på ca 90 cm, löpande repgrimskaft, klots, lämplig hake. (OBS detta är ett krav)	☐	☐
22. Är stallet fritt från spikar, fästbeslag, skyddsplåtar o dyl som sticker ut och kan tänkas skada en häst?	☐	☐
23. Är stallet fritt från oskyddade vattenkranar och /eller oskyddade boxlås?	☐	☐
24. Är stallinredningen i övrigt hel och fri från exempelvis bitskador?	☐	☐
25. Förvaras redskap, kärror etc på ett ur säkerhetssynpunkt tillfredsställande sätt?	☐	☐
26. Är stallet i övrigt fritt från föremål som kan tänkas skada en häst?	☐	☐
27. Är det regelmässigt/ vid besöket tillräckligt med rent strö i spiltor och boxar?	☐	☐
28. Underlaget i spiltor och boxar utgöres av halm/kutterspån/sågspån/torvströ/ _____
och är permanentbädd/växelströbädd.	☐	☐
29. Råder en allmänt god ordning i stallet?	☐	☐
30. Är passformen på ytterdörrar och fönster tillfredsställande?	☐	☐
*31. Finns uppvärmning i stallet?	☐	☐

32. Förefaller stallet tillräckligt isolerat?
33. Förmår, enligt, uppgift, befintligt hästantal värma stallet vintertid?

ANMÄRKNINGAR - FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR

Punkt (punkt markerad med * behöver ej föranleda kommentar)

	JA	NEJ
34. Ventilation löst genom självdrag/fläktsystem/ saknas	☐	☐
35. Finns speciella luftintag?	☐	☐
36. Förefaller antalet luftintag och deras kapacitet tillfredsställande?	☐	☐
37. Är luftintagen lämpligt placerade?	☐	☐
38. Finns evakueringstrumma?	☐	☐
39. Har evakueringstrumman tillräcklig kapacitet?	☐	☐
40. Är väggar, tak och fönster helt fria från kondens?
(Vid besöket uppmättes _____ % luftfuktighet)
(I stallet var temp _____ °C. Utomhustemp _____ °C.)	☐	☐
41. Var stalluften vid besöket, subjektivt bedömt, tillfredsställande?	☐	☐
42. Finns i stallet tillräckligt antal fönster av tillräcklig storlek?	☐	☐
43. Fönstren är enkla/dubbla.	☐	☐
*44. Finns avlopp i stallet?	☐	☐
*45. Gödsel förvaringen löst genom _____		
46. Hur tas gödseln om hand? _____		
47. Finns ev spridningskontrakt om gödseln ej tas om hand på egen areal?	☐	☐
48. Hur stor areal finns tillhörande/arrenderas till anläggningen _____		
*49. Finns i stallet separat utrymme för skoning, hästsjukvård etc?	☐	☐
*50. Finns brandredskap i stallet?	☐	☐
51. Har brandsyn utförts?
om ja, när utfördes den senast? _____	☐	☐
*52. Förvaras munderingar - sadlar etc - i särskild sadelkammare?	☐	☐
53. Är sadelkammaren uppvärmd?	☐	☐
54. Finns ventilation i sadelkammaren?	☐	☐
55. Är munderingarna av lämpligt slag och tillfredsställande skötta?	☐	☐

ANMÄRKNINGAR - FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR

Punkt (punkt markerad med * behöver ej föranleda kommentar)

Foder

	JA	NEJ
56. Förvaras foder fuktfritt och på i övrigt tillfredsställande sätt?	☐	☐
57. Förvaras strömedel på tillfredsställande sätt?	☐	☐
58. Var vid besöket upplagrat foder av tillfredsställande kvalitet?	☐	☐
59. Uppgivet utfodringsschema under stallperioden:		
K1 _____ foderslag _____		
K1 _____ foderslag _____		
K1 _____ foderslag _____		
K1 _____ foderslag _____		
K1 _____ foderslag _____		
60. Vad ges för grovfoder? _____		
61. Är grovfodret analyserat?	☐	☐
Om ja, vad har det för värden? _____		
62. Havre/kraftfoder ges hel/krossad?	☐	☐
*63. Får hästarna extra mineraltillskott?	☐	☐

ANMÄRKNINGAR - FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR

Punkt (punkt markerad med * behöver ej föranleda kommentar)

Hästar

Lektionshästar

Antal hästar (lekt.) _____ Antal ponnyer (lekt.) _____

Storlek	Antal	Raser (ifylles ej om separat hästförteckning upprättats)	
- 120 cm	_____	_____	_____
120 - 130 cm	_____	_____	_____
130 - 140 cm	_____	_____	_____
140 - 148 cm	_____	_____	_____
148 - 155 cm	_____	_____	_____
155 - 165 cm	_____	_____	_____
165 -	_____	_____	_____

Åldersfördelning lektionshästar

Antal					
0 - 3 år	_____	11 år	_____	16 år	_____
4 år	_____	12 år	_____	17 år	_____
5 år	_____	13 år	_____	18 år	_____
6 år	_____	14 år	_____	19 år	_____
7 år	_____	15 år	_____	20 -	_____
8 år	_____				
9 år	_____				
10 år	_____				

Privathästar

Antal hästar _____ Antal ponnyer _____

Lektionshästar

Hästar:

Under stallperioden går lektionshästarna i genomsnitt _____ lektioner/dag
_____ dagar i veckan. Går i rasthage _____ tim/dag.

Ponnyer:

Under stallperioden går lektionsponnyerna i genomsnitt _____ lektioner/dag
_____ dagar i veckan. Går i rasthage _____ tim/dag.

Lektionshästarna går på sommarbete _____ veckor/går ej på sommarbete

Finns rekryteringsplan för nya hästar i ridskolans verksamhet?

Om ja, hur är den ordnad: _____

Finns avvecklingsplan för hästar som pensioneras ur ridskoleverksamheten?

Om ja, hur är den ordnad? _____

Hästbesiktning utfördes

- I hage Under lektion
 I spilta I box
 Individuellt vid hand

64. Uppvisade besiktigade hästar ett tillfredsställande hull?

Med undantag för (enstaka enskild individ) _____

Vid besiktningen uppgavs _____ st hästar vara sjukskrivna p g a

65. Är hästarna fria från tryckskador och liggsador?

66. Är hästarna, i huvudsak, fria från tecken på utläkta tryckskador?

67. Är hovvården vid besöket tillfredsställande skött?

(Enligt uppgift utförs verkning (skoning) var _____ vecka

68. Är hästarna, i huvudsak, av lämplig typ för lektionsarbete?

(Enligt uppgift avmaskas lektionshästarna _____ ggr/år)

(Enligt uppgift vaccineras hästarna _____ ggr/år)

(Tandkontroll/raspning utföres _____ ggr/år)

*69. Besöks stallet regelbundet av veterinär?

JA NEJ

Ridhus – ridbanor

JA NEJ

Finns ridhus vid anläggningen

Om ja, antal _____

Ridhus 1

Typ/material _____ Byggt år _____ Skick _____

Mått totalt _____ x _____ Ridbanans mått _____ x _____

Läktare - saknas/rymmer ca _____ personer

Avdelas manegen under lektionsridning?

Om ja, på vilket sätt sker det? _____

Ridhus 2

Typ/material _____ Byggt år _____ Skick _____

Mått totalt _____ x _____ Ridbanans mått _____ x _____

Läktare - saknas/rymmer ca _____ personer

Avdelas manegen under lektionsridning?

Om ja, på vilket sätt sker det? _____

71. Ridhusen är isolerade?

72. Ridhusen/läktaren är uppvärmda?

73. Ridhusen har god ventilation?

74. Sargen synes vara utförd på ett ur säkerhetssynpunkt tillfredsställande sätt?

75. Belysningen är God Tillfredsställande Mindre god

76. Ridhusbotten är, enligt uppgift, när närvarande:

Mycket bra Bra Tillfredsställande
 Mindre bra Dålig _____

Ange orsak Något dju Normal Något fast

* Ridhusbotten senast omlagd år 19 _____ och var ett år efter färdigställandet enligt uppgift:

Mycket bra Bra Tillfredsställande
 Mindre bra Dålig

* Då ridhusbotten senast lades om skedde detta genom inläggande av:

5 _____ cm _____

4 _____ cm _____

3 _____ cm _____

2 _____ cm _____

1 _____ cm _____

Undergrund bestående av _____

Ridbana/or utomhus för lektionsbruk

Finns ridbana/ridbanor utomhus?

Antal? _____

Storlek _____ x _____ Underlag _____

Finns: Dränering?

Belysning?

Staket?

Avstånd från stall _____ m

ANMÄRKNINGAR - FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR

*Punkt (punkt markerad med * behöver ej föranleda kommentar)*

Elsäkerhet

77. Senaste elbesiktning är utförd år _____.

78. Antal år mellan bestämd besiktningsintervall är _____ år.

(Råd: antal år mellan besiktning bör inte vara längre än fem år om inte särskilda skäl föreligger för annan tid.)

79. Finns plan och dokument över periodisk kontroll av elanläggningen?

Periodisk kontroll innebär kontroll av elanläggningar och elmateriel med bestämda tidsintervall.

80. Finns anvisningar för hur den fortlöpande kontrollen av elanläggningen skall hanteras och brister avhjälpas? _____

81. Finns plan för hur städning (avlägsnandet av brännbart stoft och damm från elmateriel) skall ske?
